

Aprob,

p. Avocatul Poporului,
Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de plasament pentru Copilul cu handicap
Hunedoara

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Plasament pentru Copilul cu handicap Hunedoara, este structurat pe trei capitole, după cum urmează :

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 35 și art. 39 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în data de 24 octombrie 2017, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul de Plasament pentru Copilul cu handicap Hunedoara.

Echipa de vizită a fost alcătuită din: d-na [redacted] consilier Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție- Centrul Zonal Alba, dl. [redacted] consilier Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție- Centrul Zonal Alba, d-na [redacted] reprezentant Fundația „Un copil, O speranță” UCOS Sibiu- ONG de Utilitate Publică, d-na [redacted] medic și d-na [redacted] asistent social.

Vizita a avut următoarele obiective: verificarea condițiilor de cazare și a asistenței medicale, sociale și psihologice, furnizate beneficiarilor centrului.

1. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Plasament pentru Copilul cu Handicap Hunedoara este un serviciu de tip rezidențial destinat copiilor cu dizabilități, organizat pe model familial, aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, care asigură accesul copiilor aflați în dificultate, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire, educație și pregătire în vederea integrării sau reintegrării familiale și socio-profesionale. Acesta a fost înființat prin Hotărârea Consiliului Județean Hunedoara nr. 28/31.03.2010 și își desfășoară activitatea cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale reglementat de Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului. Standardul minim de calitate aplicabil este reglementat de Ordinul nr. 27/2004 al Secretarului de Stat al Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție, pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități. Serviciul social Centrul de plasament pentru copilul cu handicap

Hunedoara, al furnizorului de servicii sociale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, își desfășoară activitatea în baza unei licențe de funcționare cu valabilitate 10.11.2015 – 10.11.2020, eliberată de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Centrul este organizat pe model familial, atât sub aspectul amplasamentului cât și al dimensiunii și compartimentării, având în componența sa trei imobile respectiv o clădire administrativă și două case familiale (Casa familială nr. 1 și Casa familială nr. 2), toate dispuse într-o curte comună. Capacitatea totală a centrului era de 30 de locuri însă la momentul vizitei acesta găzduia un număr de 17 copii, 10 băieți și 7 fete, cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, din care prezenți zilnic 13 beneficiari, un beneficiar era internat la Spitalul de Psihiatrie Zam, un beneficiar era școlarizat la Centrul de Pedagogie Curativă Simeria Veche (regim de internat), un beneficiar era școlarizat la Liceul Tehnologic Special pentru Deficienții de Auz Cluj Napoca (regim de internat) și un beneficiar frecventa cursurile la Liceul Tehnologic "Ovid Densusșianu" Călan (regim de internat).

Clădirea administrativă era formată din parter și etaj. La etaj erau cabinetele psihologului și asistentului social, o sală de ședințe, o cameră de oaspeți, o magazie și 2 grupuri sanitare. La parter funcționa o bucătărie dotată cu mobilier specific (masă de inox, dulapuri pentru veselă) și două mașini de gătit, o sală de mese dotată cu un frigider, mese, scaune și trusă de prim ajutor, o sală de kinetoterapie, biroul șefului de centru, un birou administrativ, un birou de contabilitate, un birou pentru psihopedagog și arhiva unității. Pe holul clădirii administrative exista un avizier unde erau afișate toate documentele de funcționare a centrului; meniul zilei era afișat pe hol la intrarea în bucătărie.

Casa familială nr. 1 era situată pe două niveluri, parter și etaj și găzduia un număr de 9 copii. Parterul se compunea dintr-un hol, o sală de activități, o cameră de zi și o bucătărie prevăzută cu mese și scaune precum și cu veselă de inox, pentru servitul mesei de către copiii din casa respectivă.

Spațiile de cazare erau împărțite în două module fiecare modul fiind format din două dormitoare. Fiecare dormitor era dotat cu 3 paturi, 3 dulapuri, 3 noptiere și grup sanitar propriu. Mobilierul existent în camere era în stare bună, funcțional și adecvat destinației sale; fiecare pat avea saltea, pernă, pătură, cearceaf și față de pernă, toate

într-o stare bună. Camerele beneficiau de lumină naturală, erau curate, aerisite, pavimentul era din parchet laminat, curat și bine întreținut, aveau ferestre din PVC cu geam termopan, cu instalații de iluminat și corpuri de încălzire funcționale, unele dintre ele fiind personalizate cu obiecte ale copiilor (jucării, postere, etc.). Băile aveau pavimentul din gresie iar pereții erau placați cu faianță fiind ușor de curățat și de igienizat. Acestea erau dotate cu 2 chiuvete cu oglinzi, o cadă cu instalație de duș și 2 wc-uri, toate funcționale, precum și cu materiale consumabile uzuale (săpun, prosop, hârtie igienică, periute și pastă de dinți).

La etaj, pe lângă al doilea modul cu două dormitoare, identic cu cel de la parter, **mai exista un izolator care însă nu avea un grup sanitar propriu astfel că persoana plasată la izolator, cu o boală contagioasă, era nevoită să utilizeze grupul sanitar de pe hol fapt ce sporea riscul de îmbolnăvire și pentru ceilalți copii sau personalul casei.**

Casa familială nr. 2 era identică cu casa familială nr. 1 doar că la etaj, în loc de izolator și cabinet medical, erau 2 magazine cu materiale și o baie pentru personal. Aceasta găzduia un număr de 8 copii.

Toate cele trei clădiri enumerate mai sus, erau prevăzute cu accesibilități necesare pentru persoanele cu dizabilități locomotorii respectiv rampe de acces cu mână curentă pentru fotolii rulante sau scaune mobile pentru toaletă. Fiecare imobil avea centrală termică proprie asigurându-se astfel apa caldă și încălzirea în program permanent. Curtea centrului era generoasă și avea amenajat în interiorul ei un spațiu de joacă pentru copii.

Din discuțiile purtate de membrii echipei de vizită cu șeful de centru a reieșit faptul că doar 2 sau 3 beneficiari mențin legătura cu familia naturală sau persoane de atașament. Programul de vizită era afișat în cadrul centrului iar fiecare vizită se consemna în Registrul de vizite.

Centrul avea ca **scop** asigurarea accesului copiilor, pentru o perioadă determinată de timp, la găzduire, îngrijire, educație non-formală și informală, consiliere psihosocială și suport emoțional, îngrijire medicală prin evaluarea și supravegherea stării de sănătate, asistență medicală și recuperare. Educația formală se realiza în cadrul următoarelor instituții publice de învățământ: Centrul Școlar pentru

Educație Incluzivă (CSEI) Rudolf Steiner Hunedoara, Centrul de Pedagogie Curativă Simeria –Veche, Liceul Tehnologic „Ovid Densușianu” Călan și Liceul Tehnologic „Constantin Bursan” din Hunedoara.

Beneficiarii serviciilor sociale acordate de Centrul de Plasament pentru Copilul cu Handicap Hunedoara erau copiii sau tinerii separați temporar sau definitiv de părinții lor ca urmare a stabilirii, în condițiile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, măsurii plasamentului sau a plasamentului în regim de urgență.

Accesul beneficiarilor în Centru se realiza în baza unei dispoziții de plasament emisă de către Comisia de Protecția Copilului din județul Hunedoara, a unei hotărâri emise de către instanța de judecată competentă sau a unei dispoziții de plasament în regim de urgență emisă de către directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara în cazul copilului abuzat, neglijat, găsit sau părăsit în unități sanitare sau ai cărui părinți erau decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești, puși sub interdicție, declarați judecătorește decedați sau dispăruți și nu a putut fi instituită tutela. **Încetarea serviciilor** se realiza în una din următoarele situații: în cazul revocării dispoziției de plasament în regim de urgență, în condițiile prevăzute de lege, în cazul înlocuirii măsurii plasamentului cu măsura reintegrării familiale sau a adopției, în cazul modificării măsurii de plasament în centru cu plasament la o persoană, o familie sau un alt serviciu rezidențial licențiat.

Structura de personal a centrului, conform statului propriu de funcții, era formată din două categorii de salariați și anume: personal de specialitate și de îngrijire și personal auxiliar, însumând un număr de 30 de norme. Categoria personalului de specialitate și de îngrijire avea următoarea structură: 1 șef centru, 1 asistent social (vacant), 1 psiholog, 1/2 medic specialist, 1 inspector de specialitate, 1 educator, 1 referent (educator de specialitate), 13 instructori de educație (din care 3 posturi vacante), 4 asistenți medicali (din care 1 post vacant) și 1/2 maseur (vacant). Personalul auxiliar era compus din 1 post administrator, 2 posturi bucătar, 1 post șofer, 1 post spălătoreasă și 1 post îngrijitor curățenie (vacant).

Programul de lucru al personalului (șef centru, psiholog, administrator, spălătoreasă, șofer) se desfășura, de regulă, de luni până vineri în intervalul orar 8- 16, sau în 3 schimburi de câte 8 ore pentru educatori, instructori de educație, asistenți medicali. Referitor la participarea personalului centrului la cursuri de formare și pregătire continuă, în perioada 2016- 2017, în afară de șeful de centru, care a urmat cursul „Managementul riscului și tehnici de evaluare a riscurilor” **nici un alt angajat nu a participat la vreo formă de formare perfecționare**, conform prevederilor Standardului 29, Procedura 29.9 din Ordinul 27/2004.

Spălarea, curățarea, igienizarea și călcatul rufăriei a efectelor personale și a articolelor de îmbrăcăminte ale copiilor se făcea la nivelul centrului. Activitățile de dezinsecție și deratizare se efectuau de către o firmă specializată cu care Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara avea încheiat un contract de prestări servicii, ultima activitate de acest fel desfășurându-se în data de 28 august 2017.

Din documentele puse la dispoziția membrilor echipei de vizită, a rezultat faptul că **procedura de admitere** era respectată, dosarele beneficiarilor cuprinzând următoarele documente: acte de stare civilă în copie și original, documente care atestă datele de identitate ale părinților sau ale rudelor identificate, documente de evaluare inițială/detaliată (rapoarte/referate privind situația copilului), documente privind situația socio- economică a familiei (anchetă socială, rapoarte de vizită), declarații ale copilului (în cazul celor cu vârsta peste 10 ani, ținându-se cont de specificul vârstei și de gradul de dizabilitate) și/sau ale părinților și rudelor identificate, documente privind starea de sănătate a copilului, certificatul de încadrare într-un grad de handicap, adeverințe de școlarizare, certificatul de orientare școlară, Planul Individualizat de Protecție, Dispoziția Directorului General al DGASPC Hunedoara/ Hotărârea Comisiei de Protecția Copilului Hunedoara/ Sentința Civilă a instanței de judecată prin care s-a instituit măsura de protecție specială, Planul de Servicii.

Hrana zilnică a beneficiarilor centrului se prepara, de către personal, la bucătăria amenajată în clădirea administrativă. Meniurile se întocmeau săptămânal, conțineau trei mese principale și două gustări în fiecare zi, erau vizate de către șeful de centru iar calitatea alimentelor necesare preparării hranei era certificată de către un

asistent medical cu atribuții în acest sens. Din examinarea listelor de meniuri, puse la dispoziție de către personalul centrului, a rezultat faptul că beneficiarilor li se asigurau trei mese pe zi și două gustări și se urmărea asigurarea unei alimentații echilibrate și variate, în limitele alocărilor bugetare prevăzute de legislația în vigoare, respectiv 16,60 lei/zi/beneficiar și cu respectarea unui regim caloric zilnic situat în jurul unei valori medii de 3500 calorii/persoană/zi. În ziua efectuării vizitei, exista un meniu întocmit și afișat la loc vizibil, având următoarea compoziție: **dimineata**- pâine, pate de porc, șuncă presată și ceai cu lămâie, **prânz**- supă cremă de morcovi cu crutoane, cartofi umpluți cu brânză și kaizer la cuptor, pâine, orez cu lapte, (preparate pe care echipa de vizită le-a examinat, constatându-se că atât consistența cât și gustul și mirosul erau corespunzătoare), **cină**- perișoare din carne de curcan cu sos de smântână și usturoi, pâine și ceai iar pentru gustarea de la ora 10 shake de banane și pentru cea de la ora 16 napolitane și pere.

Asistența medicală

Centrul avea angajat, cu 1/2 normă un medic specialist de neuro-psihiatrie infantilă care supraveghea starea de sănătate și evoluția copiilor din punct de vedere al specialității sale iar profilaxia generală și consulturile, în cazul afecțiunilor intercurrente, erau asigurate de către un medic de familie care avea cabinetul în municipiul Hunedoara și pe lista căruia se aflau înscriși toți beneficiarii. Consultațiile medicale în alte specialități (neurologie, medicină internă, etc.) erau asigurate, pe baza biletului de trimitere, emis de medicul de familie, prin prezentarea beneficiarilor însoțiți de personal din centru, la ambulatoriile de specialitate din rețeaua publică a sistemului de sănătate.

Transportul beneficiarilor la diferite unități medicale, de pe raza municipiilor Hunedoara și Deva, se făcea cu microbuzul din dotarea centrului, aceștia fiind însoțiți de personal angajat al centrului, asigurându-li-se astfel un acces neîngrădit la serviciile medicale.

Continuitatea furnizării asistenței medicale a beneficiarilor era asigurată de asistenții medicali și de personalul de îngrijire al centrului, care își desfășurau activitatea în ture de câte 8 ore. Principalele afecțiuni prezentate de către beneficiarii centrului erau: tulburare hiperkinetică de conduită, tulburare emoțională, tulburare

hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD), sechele de limbaj, sechele de rahitism, hipoacuzie, retard psihic, paralizie cerebrală, hipotrofie staturo- ponderală, cataractă congenitală, nistagmus congenital, hemipareză spastică, hipermetropie, microcefalie, dislalie polimorfă, enurezis, spina bifida, epilepsie simptomatică, sindrom extrapiramidal, acondroplastie, nanism. Având în vedere specificul centrului precum și patologia neuro- motorie a beneficiarilor, considerăm că **angajarea sau contractarea serviciilor unui kinetoterapeut ar contribui în mod substanțial la îmbunătățirea calității serviciilor oferite acestora** (vezi prevederile Standardului 16, Procedura 16.8 din Ordinul nr. 27/2004). Centrul dispunea de un cabinet medical, situat la etajul Casei familiale nr.1. În dotarea cabinetului medical se aflau: un birou cu scaun, un tensiometru, un stetoscop, un termometru, un cântar și un dispozitiv pentru măsurarea înălțimii (taliometru), mănuși chirurgicale, măști de protecție. Dulapul cu medicamente, încuiat cu cheie, era compartimentat în două părți, una pentru medicația administrată în afecțiunile cronice iar cealaltă pentru medicația utilizată în afecțiunile intercurente. Tot aici se mai găseau: Registrul de consultații și de tratamente administrate, Fișe de tratament, Fișe de monitorizare a greutateii corporale și a înălțimii. După admiterea beneficiarului în centru se făceau demersurile necesare pentru identificarea medicului de familie la care copilul a fost înscris anterior, în vederea obținerii datelor privind istoricul medical (imunizări, boli, alergii, etc.) și transmiterii acestora către medicul de familie din municipiul Hunedoara, pe lista căruia copilul urma să fie înscris. Existau întocmite fișe medicale ale beneficiarilor unde erau consemnate, cu ocazia oricărui consult medical, monitorizarea stării generale de sănătate a copiilor, funcțiile vitale, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale, internări/externări, rezultatele analizelor efectuate, precum și toate informațiile medicale privind starea de sănătate a copiilor pe perioada șederii în centru. Pentru fiecare copil care beneficia de măsură de protecție în cadrul centrului se întocmea un Plan Individualizat de Protecție în cadrul căruia la componenta Sănătate și Recuperare se evidențiau următoarele aspecte: tratamentul medical a afecțiunilor cronice de care suferea, profilaxia îmbolnăvirilor (vaccinare antigripală, aplicarea regulilor de igienă personală), îndrumare, sprijin și consiliere pe probleme de sănătate, igienă și îngrijire personală, evaluări medicale periodice și la nevoie, cu ocazia

îmbolnăvirilor intercurrente și a situațiilor de urgență, tratamentele diverse, inclusiv cele de specialitate. Problemele stomatologice ale copiilor erau rezolvate la un cabinet stomatologic din oraș cu care centrul avea o bună relație de colaborare.

În cazul apariției unor situații deosebite de urgență medico-chirurgicală, personalul aflat în serviciu acorda primul ajutor și apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, informând totodată și conducerea centrului.

Persoanele cazate în centru, beneficiau de medicamente gratuite, în baza unor prescripții medicale eliberate de medicul de familie la care erau înscrși beneficiarii sau de medici de altă specialitate. De asemenea, în cazul medicamentelor recomandate de medic care nu erau incluse pe listele de medicamente pentru care se asigură gratuitate, personalul medical întocmea referate către conducerea Centrului, care asigura achiziționarea acestora din fondurile Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, în incinta cabinetului medical și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul de serviciu fiind prezentate echipei de vizită documente care atestau proveniența și gestionarea corectă a medicamentelor.

Asistența psihologică

Postul de psiholog al centrului era temporar vacant, psihologul fiind detașat la un centru rezidențial dintr-o altă localitate. Activitățile specifice de asistență psihologică erau desfășurate de două ori pe săptămână, câte două ore, de către un psiholog cu specialitatea psihologie clinică, membru al Colegiului Psihologilor din România, de la un alt centru. Din totalul de 17 beneficiari, 8 erau încadrați în gradul grav de handicap, 5 erau încadrați în gradul accentuat de handicap iar 4 erau încadrați în gradul mediu de handicap. **Data fiind perioada scurtă de timp în care se afla în centru, psihologul desfășura doar activități de evaluare și reevaluare nu și activități de intervenție psihologică (recuperare și/sau reabilitare), atât de necesare acestor categorii de beneficiari.**

Cabinetul psihologic, în care acesta își desfășura activitatea, era situat la etajul clădirii administrative și avea în dotare un calculator cu imprimantă, un birou cu scaun, un dulap cu rafturi pentru dosare, mobilier adecvat vârstei beneficiarilor (măsuță și scaunele), diferite materiale și jocuri pentru copii. La nivelul cabinetului **nu**

existau instrumente specifice de lucru (scale, chestionare, teste de evaluare) cu licență, conform prevederilor art. 8, alin.(1) și (2) Secțiunea a II-a din Codul deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

Asistența socială

Postul de asistent social al centrului era vacant. Referitor la modul de gestionare a dosarelor individuale ale copiilor, s-a constatat că, prin grija managerului de caz, toți copiii din centru aveau câte un dosar individual, cu un conținut complet al documentelor, planuri de servicii/planuri individualizate de protecție, programe de intervenție specializată. **Dintre beneficiarii centrului, un număr de maximum 3 mențineau legătura cu familiile sau cu alți aparținători, astfel că și pe această componentă a integrării/reintegrării socio-familiale pe lângă cele de evaluare/reevaluare și stabilire de obiective și activități, existența unui asistent social ar contribui în mod semnificativ la o îmbunătățire a calității serviciilor furnizate beneficiarilor centrului.**

Referitor la respectarea dreptului la educație al copiilor ocrotiți s-a constatat că în maximum 5 zile de la admiterea în Centru, aceștia erau înscriși la școlile pentru care aveau recomandare. Membrii echipei de vizită au constatat, cu ocazia vizitării tuturor spațiilor, că în centru erau afișate documentele prevăzute de standardele de calitate în domeniul protecției rezidențiale a copilului cu dizabilități cum ar fi: programul zilnic, programul de servire a mesei, regulamentul de ordine interioară sau drepturile și obligațiile beneficiarilor rezidenți în centru.

Programul de vizită era afișat la intrarea în centru iar fiecare vizită era consemnată în Registrul de vizite. La nivelul centrului mai existau următoarele registre: Registrul de opinii și sugestii (în anul 2017 au fost consemnate 4 sugestii soluționate de conducere), Registrul de sesizări și reclamații (era consemnată o singură reclamație privitoare la alimentație, soluționată și aceasta), Registrul de evenimente deosebite (în anul 2017 era consemnată o părăsire a centrului, de către un copil, fără acordul personalului de serviciu, eveniment notificat telefonic și în scris către Poliția Municipiului Hunedoara și o internare a unui copil, în regim de urgență, la Spitalul Municipal Hunedoara).

Activitățile educative, recreative și de socializare se realizau ținându-se cont de specificul vârstei fiecărui copil; acestea erau realizate atât la modul informal de către educatorii din centru, cât și în sistemul formal, în unitățile publice de învățământ. În vederea deplasării copiilor la și de la unitățile de învățământ centrul pune la dispoziția acestora mijloace de transport și personal, în funcție de nevoi.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

**conducerii Centrului de Plasament pentru Copilul cu Handicap
Hunedoara să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Elaborarea și implementarea unui plan anual de instruire și formare profesională pentru angajații proprii;
2. Amenajarea unui grup sanitar pentru izolatorul centrului, care să deservească numai persoana plasată în izolator;
3. Angajarea sau contractarea serviciilor unor specialiști care îndeplinesc condițiile legale privind desfășurarea activităților de asistent social și de kinetoterapeut;
4. Modificarea programului de lucru al psihologului astfel încât acesta să poată desfășura, pe lângă activitățile de evaluare/reevaluare și activități specifice de intervenție psihologică precum și dotarea cabinetului psihologic al centrului cu instrumente de lucru licențiate (scale, chestionare, teste de evaluare).

Alba Iulia, 26 februarie 2018